

Г. М. Буканов,
к. політ. н., доцент, докторант кафедри менеджменту та управління проектами
Дніпропетровського регіонального інституту державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України, м. Дніпро
ORCID ID: 0000-0002-5398-5953

DOI: 10.32702/2306-6814.2020.21—22.129

ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В СФЕРІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

H. Bukanov,
PhD in Political Sciences, Associate Professor, Doctoral Student of the Department of Management
and Project Management, Dnipropetrovsk Regional Institute of Public Administration
of the National Academy of Public Administration under the President of Ukraine, Dnipro

WAYS TO OPTIMIZE PUBLIC ADMINISTRATION MECHANISMS IN THE
FIELD OF ENVIRONMENTAL POLICY IMPLEMENTATION AT THE REGIONAL LEVEL

У статті визначено шляхи оптимізації функціонування механізмів державного управління у сфері реалізації екологічної політики на регіональному рівні. Встановлено, що завдання реалізації екологічної політики на регіональному рівні передбачають впровадження, реалізацію і оптимізацію нормативно-правового, адміністративно-організаційного, фінансово-економічного, інформаційно-комунікаційного та інституційного механізмів державного управління. Виокремлено пріоритетні шляхи підвищення ефективності реалізації існуючих механізмів екологічного управління: адаптація національного екологічного законодавства до європейського згідно Угоди про асоціацію і впровадження європейських практик економічного стимулювання в розвитку "зеленої" економіки; посилення повноважень і впливу на прийняття управлінських рішень у сфері охорони довкілля регіональних органів державного управління; створення умов для регіонального "зеленого" інвестиційного клімату; впровадження системи електронного екологічного урядування; інкорпорація інструментів міжсекторного соціального партнерства в систему регіонального екологічного управління. Механізм державного управління у сфері формування і реалізації екологічної політики можна визначити як сукупність цілей, принципів, функцій, форм, методів та інструментів, за допомогою яких держава як суб'єкт регулювання здійснює нормативно-правове регулювання у сфері захисту довкілля.

The article identifies ways to optimize the functioning of public administration mechanisms in the field of environmental policy at the regional level. It is established that the tasks of environmental policy implementation at the regional level include the introduction, implementation and optimization of regulatory, administrative and organizational, financial and economic, information and communication and institutional mechanisms of public administration. The priority ways to increase the effectiveness of the implementation of existing environmental management mechanisms are identified: adaptation of national environmental legislation to European in accordance with the Association Agreement and the implementation of European practices of economic incentives in the development of "green" economy; strengthening the powers and influence on management decisions

in the field of environmental protection of regional public administration bodies; creating conditions for a regional "green" investment climate; introduction of

e-environmental management system; incorporation of cross-sectoral social partnership instruments into the system of regional environmental management.

The mechanism of public administration in the field of formation and implementation of environmental policy can be defined as a set of goals, principles, functions, forms, methods and tools by which the state as a subject of regulation carries out regulatory regulation in the field of environmental protection.

Ways to optimize the legal mechanism of public administration in the field of formation and implementation of environmental policy at the regional level include regional environmental programs and projects, development of strategic directions of national environmental policy, involvement of regional governments in the implementation and approximation of the environmental component of the Association Agreement.

One of the main directions of improving the administrative and organizational mechanism is the introduction and dissemination of environmental management system, widespread use of environmental management tools — environmental audit, environmental monitoring, environmental marketing, environmental certification.

Ключові слова: державна екологічна політика, механізми державного управління у сфері реалізації екологічної політики, регіон, регіональна екологічна політика, вторинний аналіз даних.

Key words: state ecological policy, mechanisms of public administration in the sphere of realization of ecological policy, region, regional ecological policy, secondary data analysis.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

У сучасних умовах актуалізації проблем управління сталим розвитком вимагає розроблення ефективної системи механізмів регулювання у сфері формування і реалізації екологічної політики, де провідну роль відіграє держава і державні органи управління. Особливого значення набуває модернізація і оптимізація системи регіонального екологічного управління, удосконалення механізмів формування і реалізації екологічної політики на регіональному рівні, що здійснюється як процес державного регулювання в сфері природокористування в межах певної території.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Проблемам, становленню та дослідженню реалізації екологічної політики в Україні присвячено роботи відомих науковців та фахівців, а саме: В. Андронов, Г. Білявський, В. Бугас, Б. Буркинський, О. Веклич, Д. Ветвицький, І. Драган, О. Заржицький, В. Кравців, О. Лазор, Н. Малиш, О. Мягченко, Є. Хлобистов, В. Шевчук та ін. Систематизацією та і аналізом функціонування механізмів державного управління у сфері охорони довкілля займалися такі вчені як: М. Андрієнко, О. Дзюбенко, О. Коленов, О. Малеки, С. Ожго, А. Омаров, О. Федорчак, В. Шако та інші.

МЕТА СТАТТІ

Метою статті є виокремлення шляхів оптимізації функціонування механізмів державного управління у сфері реалізації екологічної політики на регіональному рівні.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Аналіз літературних джерел дозволяє стверджувати про відсутність єдиного підходу щодо трактування державної екологічної політики. Х. Марич вказує на те, що "стратегія екологічної політики має визначати не лише пріоритетні цілі та напрями, але і відповідні заходи та засоби для їх реалізації з урахуванням реального стану довкілля та тенденцій до змін у ньому, потреб соціального та економічного розвитку країни на основі фундаментальних доктринальних положень" [6, с. 190]. Л. Сергієнко, О. Дзюбенко і С. Ожго стверджують, що "державна екологічна політика є комплексом законодавчо визначених цілей і завдань, засобів та інструментів, заходів та дій органів державної влади на всіх рівнях у сфері екології та охорони навколишнього середовища, що спрямовані на збереження і відтворення, а також охорону навколишнього природного середовища, максимально ефективного використання природно-ресурсного потенціалу країни, забезпечення раціо-

нального, екологічно безпечного господарювання та високоефективного збалансованого природокористування шляхом запровадження інноваційних та екологічних технологій, створення сприятливих умов для забезпечення екологічної безпеки держави та безпечного життя її громадян" [9, с. 192—193].

Наведені визначення дають підставу казати про екологічну політику як систему механізмів державного і публічного управління у сфері екології та охорони навколишнього середовища, що сприяють досягненню цілей сталого розвитку держави загалом і окремих регіонів як соціально-еколого-економічних систем.

На думку О. Колєнова, механізмом формування та реалізації державної екологічної політики доцільно вважати сукупність цілей, принципів, функцій, форм, методів та інструментів, за допомогою яких держава (суб'єкт регулювання) впливає на об'єкти регулювання з метою збереження безпечного для існування живої і неживої природи навколишнього середовища, захисту життя і здоров'я населення від негативного впливу, зумовленого забрудненням навколишнього природного середовища, досягнення гармонійної взаємодії суспільства і природи, охорону, раціональне використання і відтворення природних ресурсів [5, с. 357].

С. Домбровська, В. Коврегін, А. Помаза-Пономаренко, О. Колєнов досліджуючи державне управління з позицій соціального, економічного і екологічного розвитку, зазначають, що механізмом формування державного управління у сфері безпеки соціально-еколого-економічних систем доцільно є комплекс методів та інструментів державного впливу у сфері охорони навколишнього середовища, раціонального природокористування, розвитку "зеленої" економіки і покращення добробуту громадян [3, с. 43].

Таким чином, механізм державного управління у сфері формування і реалізації екологічної політики можна визначити як сукупність цілей, принципів, функцій, форм, методів та інструментів, за допомогою яких держава як суб'єкт регулювання здійснює: 1) нормативно-правове регулювання у сфері захисту довкілля; 2) створює умови для ефективного і раціонального природокористування і відновлення екосистем; 3) сприяє сталому розвитку держави, суспільства і території; 4) формує структурно-функціональне і організаційно-управлінське забезпечення контролю і моніторингу в екологічній сфері; 5) представляє інтереси громадськості у сфері захисту життя і здоров'я населення від негативного впливу, зумовленого забрудненням навколишнього природного середовища тощо.

Як влучно зазначає І. Драган, основними завдання державного регулювання природокористуванням на регіональному рівні є: "виконання потреб національної економіки нашої країни у різних видах природних ресурсів за використання їх комплексного і раціонального застосування; здійснення превентивних заходів для охорони й відтворення природних ресурсів як компонентів довкілля; забезпечення відповідного фінансування системи комплексного моніторингу стану природних ресурсів; вдосконалення нормативно-правових і соціально-економічних

механізмів державного регулювання у сфері розробки, відтворення, раціонального використання природних ресурсів і охорони навколишнього середовища" [4, с. 68]. А отже, виконання зазначених завдань передбачає не тільки адаптацію напрямів національної екологічної політики до умов соціального, економічного і екологічного розвитку регіону, але й формування відповідної регіональної екологічної політики, що має базуватися на загальнонаціональному і міжнародному екологічному законодавстві, стратегіях сталого розвитку і реформах в інших галузях суспільно-господарського управління.

Визначені завдання реалізації екологічної політики на регіональному рівні передбачають впровадження, реалізацію і оптимізацію нормативно-правового, адміністративно-організаційного, фінансово-економічного, інформаційно-комунікаційного та інституційного механізмів державного управління, на що вказують результати вторинного аналізу даних соціологічних досліджень і статистичних матеріалів, проведених за останні три роки [1; 8; 10]:

— екологічне законодавство України сформовано у достатній мірі для його дотримання і виконання, чому в значній мірі сприяє екологічна складова Угоди про асоціацію України з ЄС і прийняття цілей стратегії сталого розвитку України через імплементацію міжнародних і європейських угод і конвенцій на законодавчому рівні. Однак удосконалення потребує посилення повноважень і законодавчої ініціативи регіональних органів влади;

— основними проблемами реалізації адміністративно-організаційного механізму державного управління у сфері охорони довкілля є такі: недосконалість у розробці критеріїв ефективності екологічного розвитку на загальнодержавному і регіональному рівнях; інституційна і законодавча неузгодженість у сфері охорони навколишнього середовища сприяє поширенню корупційних практик і розбалансованості еколого-економічного розвитку; низький рівень дотримання європейських і міжнародних стандартів у сфері споживання ресурсів і екологічно чистого виробництва;

— функціонування фінансово-економічного механізму засновано на традиційних формах фінансування сфери охорони навколишнього середовища, а тому в умовах реалізації цілей сталого розвитку потребує, з одного боку, збільшення бюджетних видатків на охорону довкілля, з іншого — впровадження інструментів розвитку "зеленої" економіки і "зеленого" інвестування зокрема;

— потребує підвищення ефективності інформаційно-комунікаційної взаємодії різних суб'єктів управління у сфері охорони довкілля за рахунок посилення інформаційного забезпечення реалізації екологічної політики і впровадження інструменту міжсекторного соціального партнерства;

— як стратегічний напрям екологічного розвитку актуалізується інституціоналізація державно-управлінських практик в сфері управління охороною довкілля і екологічних соціальних практик населення в сфері ресурсозбереження, споживання і соціальної відповідальності.

Оптимізація нормативно-правового механізму державного управління у сфері охорони довкілля на регіональному рівні насамперед передбачає, з одного боку, підвищення ефективності контролю з боку органів регіональної місцевої влади щодо дотримання вимог екологічного законодавства, з іншого — участь регіональних органів влади у законодавчій діяльності.

Особливої уваги в контексті оптимізації нормативно-правового механізму є долучення регіональних органів влади до імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Проте, як зазначають аналітичні дослідження (наприклад, [1; 8]), "Угода про асоціацію закладає основи залучення ключових суб'єктів, якими є місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, до процесу її імплементації в Україні, а конкретний механізм і порядок визначається на загальнодержавному та деталізується на регіональному рівні. Однак регіональна складова у проведенні реформ в екологічній сфері, врахування інтересів регіонів у процесі імплементації екологічної складової Угоди про асоціацію не є серед пріоритетів на загальнодержавному рівні" [8, с. 30]. Отже, можна виокремити такі шляхи оптимізації нормативно-правового механізму державного управління у сфері формування і реалізації екологічної політики на регіональному рівні: по-перше, урахування регіональних екологічних програм і проектів у розробці стратегічних напрямів національної екологічної політики; по-друге, залучення органів регіонального управління (в тому числі і місцевих органів влади і місцевого самоврядування) до процесу імплементації і апроксимації екологічної складової Угоди про асоціації через створення контактних і представницьких груп у центральних органах влади.

Оптимізація адміністративно-організаційного механізму державного управління передбачає, на нашу думку, удосконалення системи екологічного управління як сукупності її структур, організації та функцій. Тому багато авторів пов'язують підвищення ефективності реалізації цього механізму із модернізацією усієї системи екологічного управління загалом. Український вчений А. Омаров досить комплексно визначив провідні і пріоритетні напрями удосконалення системи державного управління у сфері охорони довкілля [7]. Зокрема, на регіональному рівні управління оптимізацію адміністративно-правового механізму А. Омаров пов'язує із такими напрямками: підвищення ефективності контролю використання природних ресурсів регіону; визначення нормативів забруднення навколишнього природного середовища відповідно специфіки регіону (встановлення нормативів гранично допустимих стоків (ГДС), гранично допустимих викидів (ГДВ) та розміщення й захоронення відходів з урахуванням особливостей регіональної екосистеми); постійне здійснення і проведення моніторингу та обліку об'єктів природокористування і забруднення навколишнього природного середовища регіону; проведення на постійній основі державної екологічної експертизи об'єктів, розміщених на території регіону; здійснення державного контролю дотримання природоохоронного законодавства через посилення повноважень регіональних державних екологічних структур і організацій; розроблення регіональних про-

грам упровадження природоохоронних заходів, визначення та реалізація інвестиційної політики [7, с. 231—232]. Причому, на думку автора, особливу роль у політиці регіонального екологічного управління повинні відігравати органи місцевого самоврядування, які здійснюють природоохоронні заходи на локальному рівні.

Серед основних напрямків удосконалення адміністративно-організаційного механізму є впровадження та поширення системи екологічного менеджменту як на суб'єктах господарювання в регіоні, так і в регіональній системі екологічного управління, широке застосування інструментів екологічного менеджменту — екологічного аудиту, екологічного моніторингу, екологічного маркетингу, екологічної сертифікації тощо.

Отже, можна виокремити наступні шляхи оптимізації адміністративно-організаційного механізму державного управління у сфері формування і реалізації екологічної політики на регіональному рівні: 1) структурно-функціональна модернізація системи органів управління в сфері охорони довкілля (підпорядкування, розподіл функцій, усунення дублювання) як на загальнодержавному, так на регіональному рівнях; 2) посилення повноважень регіональних органів екологічного управління щодо контролю і моніторингу в сфері охорони довкілля; 3) розроблення регіональних програм упровадження природоохоронних заходів, визначення та реалізація регіональної "зеленої" інвестиційної політики; 4) впровадження інструментів системи екологічного менеджменту в регіоні; 5) поширення інструментів державно-приватно-громадського партнерства у сфері охорони природного середовища із залученням як регіональних суб'єктів управління, так міжнародних організацій.

Основними напрямками підвищення ефективності функціонування фінансово-економічного механізму державного управління у сфері формування і реалізації екологічної політики на регіональному рівні є: 1) збільшення бюджетного фінансування з урахуванням соціального, економічного і екологічного стану регіону; 2) запровадження європейських практик застосування економічних інструментів у сфері охорони довкілля (пільгове оподаткування, кредитування, субсидіювання); 3) створення умов для розвитку "зеленого" інвестиційного клімату регіону.

Інформаційно-комунікаційний механізм державного управління у сфері охорони довкілля передбачає налагоджену і скоординовану взаємодію органів державної влади і місцевого самоврядування, бізнес-структур, громадянського суспільства і власне громадян у вирішенні екологічних проблем. Для підвищення ефективності такої взаємодії повинен існувати інформаційний обмін щодо екологічних питань усіх суб'єктів соціального і публічного управління. На сьогодні, як було доведено результатами досліджень існують певні проблеми у сфері інформаційної взаємодії між органами державного екологічного управління і населенням, яку А. Омаров називає "інформаційна ізоляція" [7].

Інформаційне забезпечення екологічного управління передбачає: по-перше, збір і отримання інформації про екологічну ситуацію в регіоні (наявність природних ресурсів і стан екосистеми, діяльність промислових

підприємств-забруднювачів, техногенні аварійні ситуації тощо) відповідними органами і організаціями (державними, приватними, громадськими); по-друге, створення інформаційних баз даних щодо стану довкілля в регіоні та засобів розповсюдження екологічної інформації; по-третє, екологічне інформування населення і зацікавлених сторін через ЗМІ, Інтернет, наукових конференцій, диспутів, освітніх проектів тощо. Це вимагає комплексного підходу до інформаційного забезпечення державного управління у сфері реалізації екологічної політики на регіональному рівні. Наприклад, М. Андрієнко і В. Шако виділяють такі напрями оптимізації інформаційно-комунікаційного механізму управління: 1) забезпечення доступності, достовірності та своєчасності отримання екологічної інформації засобами масової інформації та громадськістю, формування екологічної свідомості і відповідальності у громадян та бізнесу; 2) забезпечення міжгалузевого, міжрегіонального співробітництва та партнерства між громадами, державою та бізнесом у сфері реалізації регіональної екологічної політики; 3) створення регіональної системи моніторингу в сфері охорони довкілля на основі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій [2, с. 49].

Отже, розвиток інформаційного базису регіональної екологічної політики полягає в різкому підвищенні якості, рівня й обсягу інформації, яка використовується органами державної влади для прийняття управлінських рішень, а також упідвищенні рівня, системності й оперативності інформування населення з питань екології й використання природних ресурсів. Досягнення цієї мети, на нашу думку, можливе із застосуванням сучасних технологій взаємодії держави, бізнесу, громадянського суспільства і населення (членів громад) на основі інформаційно-комунікаційних мереж, зокрема Інтернету. Це передбачає впровадження системи електронного екологічного урядування, основні аспекти якого нами було розглянуто у попередніх розділах дисертаційної роботи.

Таким чином, основними напрямками підвищення ефективності функціонування інформаційно-комунікаційного механізму державного управління у сфері формування і реалізації екологічної політики на регіональному рівні є: 1) створення розгалуженої регіональної системи екологічного моніторингу, до складу якої повинні входити як державні, так і недержавні організації, що здійснюють спостереження за станом довкілля у регіоні і створюють єдину регіональну базу даних про стан навколишнього середовища; 2) забезпечення доступності і якості екологічної інформації усім секторам суспільства через налагоджену співпрацю із ЗМІ; 3) впровадження системи електронного екологічного урядування на міжнародному, національному і регіональному рівнях, що забезпечує ефективний обмін інформаційними ресурсами в екологічній сфері і прийнятті управлінських рішень.

Сучасна державна екологічна політика має бути соціально зорієнтованою — базуватися на засадах децентралізації та демократизації, взаєморозуміння, взаємоконтролю, поступової зміни дорадчих функцій громадських органів на управлінські, забезпечення переходу від директивного державного управління до демократичного державно-громадського управління в

екологічній сфері. Тому інституційний механізм державного управління у сфері охорони довкілля передбачає залучення до процесу управлінських рішень широкого кола соціальних інститутів, зацікавлених у вирішенні екологічних проблем. Отже, основними напрямами оптимізації інституційного механізму державного управління у сфері охорони довкілля на регіональному рівні можуть виступати: 1) інкорпорація міжсекторного соціального партнерства у сферу регіонального екологічного управління із чітко визначеною нормативно-правовою і інституційно-організаційною базою; 2) створення соціально-економічних, організаційних, правових умов співпраці регіональних суб'єктів публічного управління у сфері охорони природного середовища з міжнародними екологічними організаціями.

ВИСНОВКИ

Узагальнюючи виділені напрямки оптимізації функціонування механізмів державного управління у сфері екологічної політики на регіональному рівні, можна виділити пріоритетні шляхи підвищення ефективності реалізації існуючих механізмів екологічного управління: по-перше, адаптація національного екологічного законодавства до європейського згідно з Угодою про асоціацію і впровадження європейських практик економічного стимулювання в розвитку "зеленої" економіки; по-друге, посилення повноважень і впливу на прийняття управлінських рішень у сфері охорони довкілля регіональних органів державного управління; по-третє, створення умов для соціально-еколого-економічного розвитку регіонів, зокрема для регіонального "зеленого" інвестиційного клімату; по-четверте, впровадження системи електронного екологічного урядування на основі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій; інкорпорація інструментів міжсекторного соціального партнерства в систему загальнодержавного і регіонального екологічного управління.

Перспективним напрямом подальших досліджень є виділення критеріїв ефективності реалізації механізмів державного управління у сфері екологічної політики з урахуванням специфіки регіонального розвитку України.

Література:

1. Аналітичний звіт "Базове дослідження стану та напрямів розвитку екологічної політики України та перспектив посилення участі організацій громадянського суспільства у розробці та впровадженні політик, дружніх до довкілля" (період: 2018 — січень 2019) на замовлення Міжнародного фонду "Відродження" / дослідницька група (Матус С.А., Левіна Г.М., Карпюк Т.С., Денищик О.Ю.). К., 2019. URL: https://www.irf.ua/wp-content/uploads/2019/12/baseline-research_report_publishing-dec-2019.pdf
2. Андрієнко М.В., Шако В.С. Механізми реалізації державної екологічної політики на регіональному рівні. Інвестиції: практика та досвід. 2017. № 18. С. 47 — 53.
3. Домбровська С.М., Коврегін В.В., Помаза-Пономаренко А.Л., Коленов О.М. Державне управління у сфері безпеки соціально-еколого-економічних систем: монографія. Х.: НУЦЗУ, 2017. 244 с.

4. Драган І.В. Механізм державного регулювання збалансованого природокористування на територіальному рівні. Публічне управління та митне адміністрування. 2015. № 2 (13). С. 64—70.

5. Колєнов О. Теоретичні засади механізму формування та реалізації державної екологічної політики в Україні. Ефективність державного управління: зб. наукових праць. 2014. Вип. 38. С. 354—360.

6. Марич Х. Співвідношення державної екологічної політики і екологічного законодавства України. Підприємство, господарство і право. Екологічне право. 2019. № 11. С. 187—191.

7. Омаров А.Е. Шляхи вдосконалення політики екологічної безпеки в сучасних умовах. Теорія та практика державного управління. 2018. № 2 (61). С. 227—236.

8. Регіональний контекст виконання екологічної складової Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Дослідження. / Кол. авторів: Андрусевич Наталія, Андрусевич Андрій, Баранецький Тарас, Булгакова Мар'яна, Козак Зоряна, Хомякова Ольга. Львів, 2017. 189 с.

9. Сергієнко Л.В., Дзюбенко О.М., Ожго С.В. Державна екологічна політика України та правовий механізм її формування і реалізації. Економіка, управління та адміністрування. 2019. № 3 (89). С. 191—200.

10. Статистичний збірник "Довкілля України за 2018 рік". Державна служба статистики України; за ред. О.М. Прокопенко. К., 2019. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2019/zb/11/Zb_dovk_2018.pdf

References:

1. Matus, S.A. Levina, H.M. Karpiuk, T.S. and Denyschuk, O.Yu. (2019), "Analytical report "Basic study of the state and directions of development of environmental policy of Ukraine and prospects for strengthening the participation of civil society organizations in the development and implementation of environmentally friendly policies" (period: 2018 — January 2019)", available at: https://www.irf.ua/wp-content/uploads/2019/12/baseline-research_report_publishing-dec-2019.pdf (Accessed 20 Oct 2020).

2. Andriienko, M.V. and Shako, V.S. (2017), "Mechanisms for implementation of state environmental policy at the regional level", Investysii: praktyka ta dosvid, vol. 18, pp. 47—53.

3. Dombrov's'ka, S.M. Kovrehin, V.V. Pomaza-Ponomarenko, A.L. and Kolienov, O.M. (2017), Derzhavne upravlinnia u sferi bezpeky sotsial'no-ekoloho-ekonomichnykh system [Public administration in the field of security of socio-ecological and economic systems], NUTsZU, Kharkiv, Ukraine.

4. Drahan, I.V. (2015), "The mechanism of state regulation of sustainable nature management at the territorial level", Publichne upravlinnia ta mytne administruvannia, vol. 2 (13), pp. 64—70.

5. Kolienov, O. (2014), "Theoretical bases of the mechanism of formation and realization of the state ecological policy in Ukraine", Efektyvnist' derzhavnoho upravlinnia: zb. naukovykh prats', vol. 38, pp. 354—360.

6. Marych, Kh. (2019), "The ratio of state environmental policy and environmental legislation of Ukraine",

Pidpriemnytstvo, hospodarstvo i pravo. Ekolohichne pravo, vol. 11, pp. 187—191.

7. Omarov, A.E. (2018), "Ways to improve environmental safety policy in modern conditions", Teoriia ta praktyka derzhavnoho upravlinnia, vol. 2 (61), pp. 227—236.

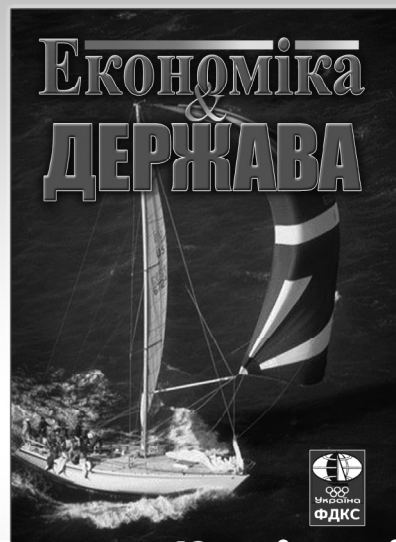
8. Andrushevych, N. Andrushevych, A. Baranets'kyj, T. Bulhakova, M. Kozak, Z. and Khomiakova, O. (2017), Rehional'nyj kontekst vykonannia ekolohichnoi skladovoi Uhody pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu ta YeS. Doslidzhennia [Regional context of implementation of the environmental component of the Association Agreement between Ukraine and the EU. Research], Lviv, Ukraine.

9. Serhiienko, L.V. Dziubenko, O.M. and Ozhho, S.V. (2019), "State environmental policy of Ukraine and the legal mechanism of its formation and implementation", Ekonomika, upravlinnia ta administruvannia, vol. 3 (89), pp. 191—200.

10. Prokopenko, O.M. (2019), "Statistical collection "Environment of Ukraine for 2018"", available at: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2019/zb/11/Zb_dovk_2018.pdf (Accessed 20 Oct 2020).

Стаття надійшла до редакції 03.11.2020 р.

Науково-практичний журнал «ЕКОНОМІКА ТА ДЕРЖАВА»

Передплатний індекс: 01751

Виходить 12 разів на рік

**наукове фахове видання України
З ПИТАНЬ ЕКОНОМІКИ
(Категорія «Б»)**

Наказ Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 №1643

Спеціальності — **051, 071, 072, 073, 075, 076, 292.**

www.economy.in.ua

e-mail: economy_2008@ukr.net

тел.: (044) 223-26-28

(044) 458-10-73